

Zápis ze 125. jednání Komise pro hodnocení výsledků

kteří se konalo dne **8. 6. 2020 od 13.00** hod. v budově AV ČR, Národní 3, 117 20 Praha 1.

Jednání se zúčastnili: prof. Ing. Petr Dvořák, CSc. (předseda), RNDr. Miloslav Frýzek, prof. Ing. Štěpán Jurajda, Ph.D., prof. RNDr. Ing. František Kocourek, CSc., doc. RNDr. Stanislav Kozubek, DrSc., doc. Ing. Jaroslav Machan, CSc., prof. RNDr. Tomáš Polívka, Ph.D. Ing. Martin Srholec, Ph.D., prof. MUDr. Josef Syka, DrSc., prof. Ing. Michael Šebek CSc., prof. MUDr. Pavel Ševčík, CSc., Ph.D., prof. PhDr. David Šmahel, Ing. Karel Vejražka, Ph.D., Mgr. Ing. Kateřina Miholová, PhD. (tajemnice KHV), Mgr. Markéta Avakian (host), Ing. Stanislav Janovský (host), Mgr. Michal Nekorjak, Ph.D. (host)

Omluveni: prof. PhDr. Pavel Janoušek, CSc.

Komise byla usnášeníschopná.

Pro jednání Komise byl předem navržen program, podklady pro jednání Komise byly rozesílány e-mailem průběžně.

Projednávané body:

- 1) Zahájení, schválení návrhu programu
- 2) **Informace z 357. zasedání Rady** [členové Rady]
- 3) **Hodnocení programů účelové podpory – Vyjádření KHV**
TAČR Závěrečné zprávy hodnocení skupin programových projektů – BETA a OMEGA
- 4) **Implementace Metodiky 2017+**
 - a) Výhrady k implementaci M17+
 - b) Informace o jednání s rektory technických vysokých škol
 - c) Informace k aktuálnímu stavu hodnocení na národní úrovni podle M17+
 - d) Doplnění hodnotitelů pro Modul 1
 - e) Typické příklady vybraných výsledků a jejich hodnocení
 - f) Citační analýzy v Modulu 2
 - g) Žádost o přeřazení VŠ
- 5) **Hodnocení VO v Modulech 3-5 na úrovni poskytovatele**
- 6) **Informační systém VaVal** [M. Rychtařík]
- 7) **Různé**
- 8) **Závěr**

Ad 1) Jednání zahájil předseda a konstatoval, že Komise je usnášeníschopná. Přítomní členové Komise byli seznámeni s návrhem programu jednání. KHV schválila program 125. zasedání.

Ad 2) Prof. Dvořák informoval o 357. zasedání Rady ze dne 29. května 2020. Rada diskutovala výhrady k hodnocení aplikovaného výzkumu (viz bod 4a). RVVI schválila *Výzvu k přihlašování vybraných výsledků podle Metodiky 2017+* ve čtvrtém roce implementace ve znění schváleném KHV na 124. zasedání. Rada uložila KHV zpracovat a Radě předložit ke schválení materiál vymežující společenskou relevanci zahrnující typické příklady výsledků a jejich hodnocení, podle níž budou hodnoceny výsledky aplikovaného výzkumu a jejich uplatnění v praxi. Prof. MUDr. Roman Prymula, CSc., Ph.D. byl jmenován vládním zmocněncem pro vědu a výzkum ve zdravotnictví. Rada očekává vyjasnění kompetencí jednotlivých aktérů v oblasti zdravotnického výzkumu.

Prof. Jurajda doplnil informaci o „Závěrečné zprávě o výsledku průběžného hodnocení resortních VO v roce 2020“ zaslano Ministerstvem práce a sociálních věcí, a návrhu na snížení DK RVO pro VÚPSV ve výši přijaté MPSV a ve střednědobém výhledu dle Návrhu výdajů na VaVal 2021+. Vzhledem k novým výzkumným potřebám rezortu souvisejícím s koronavirovou krizí bude situace na dané výzkumné organizaci znovu projednána (předsednictvo RVVI a prof. Jurajda) s MPSV jako podklad pro rozpočtové doporučení.

Ad 3) KHV doporučila schválit dokument „Závěrečné zprávy hodnocení skupin programových projektů – BETA a OMEGA“ (Technologická agentura ČR) s výhradou. KHV ve svém *Vyjádření* doporučuje ze zprávy vynechat kapitolu EO 3.11: Do jaké míry dosažené výstupy a výsledky podpořených projektů odpovídají či neodpovídají vynaloženým zdrojům?“ (str. 63-68). Za krajně nevhodné považuje indikátory typu „průměrná cena jednoho plánovaného výsledku“ (str. 66) anebo „průměrná výše celkových finančních prostředků / podpory / vlastních zdrojů připadajících na jeden plánovaný výsledek“ (Graf 33) a potažmo analytické vhledy typu „zatímco ostatní organizace (zejména z komerční sféry) vynaložily na jeden plánovaný výsledek 645 983 Kč z vlastních zdrojů, v případě VŠ / výzkumných organizací to bylo jen 501 978 Kč.“ Od počítání hodnoty podpory na jeden výsledek (anebo dosažený RIV bod) bylo upuštěno již v metodice hodnocení platné pro léta 2013 až 2015 a je to v příkrém rozporu s principy hodnocení podle Metodiky 2017+. Nedoporučuje se takové indikátory hodnocení znovu zavádět. *Vyjádření* KHV bylo následně schváleno.

Ad 4a) Výhrady k aplikovanému výzkumu jsou projednávány na jak na úrovni Rady, na jejím pracovním zasedání, tak na setkání s rektory vysokých škol. Doc. Machan, jako jeden ze signatářů dopisu 7 členů RVVI k hodnocení aplikovaného výzkumu, se domnívá, že problém je příliš polarizovaný. Nabízí tři možná vysvětlení: Jsou výsledky nekvalitní? Jsou kritéria příliš přísná? Je třeba kritéria doplnit? Prof. Šebek vysvětlil, že Odborný panel 2. Engineering and Technology v hodnocení podle kritéria společenská relevance klade důraz na skutečnou aplikaci, uplatnění hodnoceného výsledku (tj. užití / komerční užitečnost / společenskou potřebnost vč. očekávaného / rozjednaného uplatnění v praxi, popsané a nejlépe doložené např. smlouvou o smlouvě budoucí, e-mailovou komunikací, kontakt na firmy, reference atd.). Prof. Kocourek upozornil na fakt, že po třetím roce hodnocení podle M17+ jsou určité trendy již jasně viditelné - na univerzitách z pohledu hodnocení OP3 dochází k ústupu aplikovaného výzkumu. Dr. Miholová Komisi upozorňuje, že hodnocení „3“ je stále dobré hodnocení, zvláště pak podle kritéria společenské relevance. Prof. Šebek upozornil na zásadní metodologický rozdíl, do Modulu 2 vstupují všechny články Jimp a JSc ale do Modulu 1 vybírají výzkumné organizace 10 % svých nejkvalitnějších výstupů, tj. to nejhörší nevidíme.

Na aplikovaný výzkum a společenskou relevanci v nejširším slova smyslu je dále soustředěno hodnocení v Modulu 3 v gesci poskytovatele, ovšem někteří poskytovatelé plánují Modul 3 hodnotit až v roce 2023. Prof. Jurajda se obává možné diskrepance mezi Modulem 1 a 3, proto navrhuje jednání s MŠMT a ostatními aktéry za účelem sladění.

Prof. Kocourek navrhuje, a přítomní členové Komise souhlasí, aby při interpretaci výstupů hodnocení v Modulu 1 (nejen v Modulu 2 jak je tomu dosud) byla striktně dodržována oborovost, a aby bylo odlišeno hodnocení podle kritérií. Prof. Šebek zaznamenal taktiku některých VO, které v Modulu 1 aplikované výsledky prezentují pod kritériem přínos k poznání. Prof. Syka by preferoval zřízení agentury na podporu aplikovaného výzkumu. Vysvětluje situaci v biomedicině, kde je přenos do praxe nadmíru těžký. Prof. Jurajda by rád analyzoval výsledky, které nebyly do Modulu 1 přihlášeny, a navrhuje následující: 1. identifikovat profilové obory jednotlivých VO podle kritéria; 2. identifikovat jaké typy výsledků nebyly do Modulu 1 přihlášeny; 3. Odborné panely by měly porovnat nejlepší výsledky podle obou kritérií; 4. neměnit hodnotící škálu. Hodnocení aplikovaného výzkumu, včetně smluvního výzkumu, nelze odbýt tabulkou. KHV navrhuje, aby aplikovaný výzkum byl hodnocen kvalitativně komisí, v případě vysokých škol mezinárodními evaluačními panely.

Prof. Dvořák zdůraznil, že hodnocení musí být tvrdé a ambiciózní. Současná nespokojenost s hodnocením aplikovaného výzkumu byla zejména vyvolána nespokojeností s financováním VŠ. Na závěr shrnul debatu a navrhuje následující doporučení:

1. hodnocení v Modulu 5 změní situaci v hodnocení aplikovaného výzkumu;
2. oddělit výstupy z Modulu 1 podle kritérií;
3. vyzvat kritiky, aby dodali příklady chybného hodnocení, pochybení hodnotitelů a OP;
4. doc. Machan shrnuje, že poskytovatelé nezohledňují hodnocení na národní úrovni;
5. je vhodné sjednotit kritéria hodnocení aplikovaného výzkumu v Modulu 3 napříč různými poskytovateli.

Doporučení bude formulováno písemně, ostatní členové KHV jej doplní, bude schváleno PER ROLLAM v termínu do 15. června 2020 a předloženo na další jednání RVVI. Schválený text *Doporučení* se stane samostatnou přílohou tohoto zápisu.

Ad 4b) Dne 26. května 2020 v budově Ministerstva dopravy ČR proběhlo pracovní jednání RVVI k hodnocení aplikovaného výzkumu s rektory vysokých škol soustředěné na problematiku hodnocení technických VŠ.

Ad 4c) Tajemnice Komise zpravila o aktuálním stavu hodnocení na národní úrovni podle M17+. V aplikaci SKV, Modul 1, nemají členové Odborných panelů již možnost přiřazovat hodnocení hodnotitelům, probíhá pouze uzavírání hodnocení, kontroly, kalibrace uvnitř OP. Modul 1 bude uzavřen cca do konce června.

Oborové bibliometrické zprávy WoS na úrovni FORD a nově také na úrovni WoS Categories a oborové bibliometrické zprávy Scopus na úrovni FORD byly distribuovány členům Odborných panelů ke komentářům. V dohledné době by měly být členům Odborných panelů zpřístupněny také bibliometrické zprávy pro VO (které jsou v procesu příprav), aby mohly být v případě potřeby v interpretaci hodnocení dodatečně zohledněny. Povinnost komentovat bibliometrické zprávy za výzkumné organizace ze strany OP (Modul 2) z Metodiky 2017+ nevyplývá. Bibliometrické zprávy budou v tomto roce připraveny i v anglickém jazyce. Tímto Odbor RVVI děkuje

prof. Jurajdovi za součinnost při přípravě anglické jazykové mutace. Prof. Šebek poděkoval Odboru RVVI za zpracované podklady, letošní načasování mu plně vyhovuje.

Prof. Dvořák žádá Odbor RVVI o přípravu návrhu harmonogramu činností spojených s hodnocením do konce roku 2020 (tripartity, škálování, agregace...).

Doc. Kozubek Komisi zpravil o jednání OP 1. Natural Sciences a doporučení panelistů do dalších kol hodnocení, která z jednání vzešla. Proběhlo též společné jednání panelu OP 6 prof. Vorla. Prezenční jednání dalších panelů budou následovat, závěry budou shrnuty a projednány souhrnně.

Ad 4d) Tajemnice přítomné členy KHV seznámila se zasláným podkladem, který má interní povahu Komise jmenný seznam nových členů OOH schválila.

Ad 4e) Rada uložila KHV zpracovat typické příklady výsledků a jejich hodnocení, podle níž budou hodnoceny výsledky aplikovaného výzkumu a jejich uplatnění v praxi. Komise žádá předsedy Odborných panelů o vypracování / aktualizaci příkladů dobré praxe hodnocení hodnocených známkami 1 - 5 podle příslušného kritéria

Ad 4f) Dr. Nekorjak Komisi shrnul návrhy zpracování jednoduché podpůrné citační analýzy pro jednání se segmentem VŠ v roce 2020. Analýza je založena na indikátoru CNCI přepočteného na celou instituci. CNCI (Category Normalized Citation Index) vyjadřuje průměrnou citaci v oboru a v daném roce je vyjádřena hodnotou 1. Příklad: článek s hodnotou 0,5 má poloviční objem citací než je v daném roce v daném oboru průměrná hodnota, článek s CNCI = 2 má dvojnásobný počet citací než je průměrná hodnota v oboru. Pracuje se na vývoji citační analýzy pro příští rok. Žádá o pokračování debaty na toto téma, která byla přerušena koronavirovou krizí.

Návrh citační analýzy, který je prof. Málkem prezentován jako návrh České konference rektorů, nenašel v KHV podporu.

Prof. Jurajda přítomné seznámil s aplikací z dílny Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA při CERGE-EI).

Ad 4g) Prof. Dvořák byl jako 1. místopředseda RVVI kontaktován Vysokou školou polytechnickou Jihlava a Vysokou školou technickou a ekonomickou v Českých Budějovicích. Žádost se týkala dokumentu „Souhrn indikativního škálování po 2 letech implementace M17+“, ve kterém jsou obě vysoké školy zařazeny do kategorie „ekonomické vysoké školy“ a navrhují přeřazení do kategorie „multioborové vysoké školy“. Komise se shodla, že žádosti vysokých škol o změnu kategorie budou vyřízeny až v souladu s výstupy hodnocení v Modulech 3-5 podle Metodiky 2017+, které je v gesci poskytovatele. Zaměření a mise dané vysoké školy jsou definovány v Modulu 5. Z tohoto důvodu KHV bere žádost v patřnost a případnou změnu zařazení provede až po ukončení hodnocení v Modulech 3-5 a po dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Ad 5) Poskytovatelé byli na 354. jednání Rady požádáni o písemnou informaci o připravenosti kompletního hodnocení v jejich gesci a o způsobu financování v návaznosti na hodnocení dle M17+. V souladu s požadavkem Komise z jejího 124. zasedání, kdy bylo jednání k tomuto bodu přerušeno, dopracovali pracovníci Odboru RVVI souhrnné a podkladové materiály k tomuto bodu. Bod bude následně předmětem 358. jednání Rady dne 26. června 2020. Předložené podklady byly detailně diskutovány, ve smyslu připomínek budou dopracovány a poté předloženy ke schválení KHV. Komise materiály (soubor zip) schválila formou PER ROLLAM dne 15. června 2020.

Ad 6) Ing. Janovský Komisi informoval o předávání údajů do Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, konkrétně o údajích o všech uplatněných výsledcích výzkumných organizací předaných poskytovateli do RIV. Seznámil KHV se souvisejícími problémy a probíhající kontrole. Rada schválila „*Koncepci Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací na období 2021 – 2025*“, dokument byl předán do meziresortního připomínkového řízení, po vypořádání připomínek bude předložen na jednání vlády ke schválení a následně bude informována Rada.

Ad 7) KHV schválila opravu zdůvodnění hodnocení ve výsledcích M1. Oprava se týká jednoho výsledku přihlášeného do hodnocení Institutem pro kriminologii a sociální prevenci (Blatníková, Šárka; Faridová, Petra; Zeman, Petr: Kriminologický výzkum o sexuálním násilí v ČR: empirické poznatky o trestných činech a odsouzených pachatelích).

Komise se shodla, že příští řádné **126. jednání se bude konat dne 7. září 2020 od 13.00 hod.** Místem jednání bude zasedací místnost č. 1 (2. patro), CERGE-EI, Politických vězňů 936/7, Nové Město, 110 00 Praha 1.

V Praze dne 30. června 2020

Zapsala: M. Avakian
Schválil: P. Dvořák